



## § 331

### Esitys kansainvälisen adoptiopalvelun jatkoluvan hakemiseksi

HEL 2015-010845 T 05 02 09

#### Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että adoptiolautakunnalta haetaan lupaa kansainvälisen adoptiopalvelun antamiseen lain sallimaksi viideksi vuodeksi 1.1.2016 alkaen.

#### Esittelijä

vs. virastopäällikkö  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Katja Niemelä, perheoikeudellisten asioiden päällikkö, puhelin: 310 43420  
katja.niemela(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

#### Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin sosiaalilautakunnalla on ollut lupa toimia palvelunantajana kansainvälisissä adoptioasioissa 29.11.1985 lähtien. Lupa myönnetään aina viideksi vuodeksi kerrallaan ja nykyinen lupa on voimassa 31.12.2015 asti. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimistossa adoptiotoimintaa hoitaa perheiden erityispalvelujen perheoikeudellisten asioiden yksikkö.

Kansainvälisestä adoptiopalvelusta säädetään adoptiolaisissa (20.1.2012/22). Lupa adoptiopalvelun antamisesta voidaan myöntää hakijalle, joka toimii ilman taloudellisen voiton tavoittelua ja jonka harkitaan kykenevän antamaan kansainvälistä adoptiopalvelua ammattitaitoisesti, pitkäjänteisesti ja luotettavasti.

Kansainvälisen adoptiopalvelun tarkoituksena on välittää adoptioita, jolla on asuinpaikka Suomessa, sellaiselle alle 18-vuotiaalle lapselle, jolla on asuinpaikka vieraassa valtiossa ja joka tarvitsee adoptiovanhemmat. Tehtävänä on myös avustaa adoption vahvistamiseen liittyvissä toimenpiteissä sekä auttaa ja tukea lasta ja adoptiovanhempia tarvittaessa myös sen jälkeen, kun adoptio on vahvistettu. Palvelunantajana voi lain mukaan toimia kunta tai muu



yhteisö. Palvelunantaja voi toimia yhteistyössä vain adoptiolautakunnan hyväksymän ulkomaisen palvelunantajan kanssa. Muut palvelunantajat Suomessa ovat Interpedia ry ja Pelastakaa lapset ry.

Kansainvälisen adoptiopalvelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle.

Kansainvälinen adoptiotoiminta ei kuulu kunnan lakisääteisiin velvoitteisiin. Toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan adoptiohakijoilta perittävillä palvelumaksuilla. Palvelumaksu on ollut 4300 euroa vuoden 2013 alusta lukien. Lisäksi jatkoluvan hakemisesta peritään 300 euroa hakukerralta. Adoptiohakijat maksavat lisäksi asiakirjojen käännettämisestä ja laillistamisesta ym. aiheutuvat kustannukset.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan kansainvälisellä adoptiopalvelulla on nykyisin yhteistyösuhteet Bulgariaan, Thaimaahan, Etelä-Afrikkaan ja Viroon.

Adoptiopalvelun toimintaympäristössä on tapahtunut muutoksia, joiden vuoksi kansainväliseen adoptioon tulevien lasten määrä on voimakkaasti vähentynyt. Kohdemaissa lapsi voidaan yhä useammin adoptoida kotimaassaan tai muulla tavoin sijoittaa omaan kotimaahansa. Myös kohdemaissa tapahtuneet muutokset lainsäädännössä ja järjestöjen toiminnassa ovat vaikuttaneet kansainväliseen adoptioon tulevien lasten määrän voimakkaaseen vähenemiseen.

Kansainvälisesti adoptoitujen lasten määrä on vähentynyt jo useamman vuoden ajan. Vuonna 2005 Suomeen adoptoitiin kansainvälisesti 308 lasta. Viisi vuotta myöhemmin kansainvälisesti adoptoituja lapsia oli 160. Tänä vuonna adoptioon tulevien lasten määrän arvioidaan jäävän 83:een. Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden viraston kautta adoptioon tulevien lasten määrä vähenee arvion mukaan noin puoleen edellisvuodesta. Interpedia ry ja Pelastakaa Lapset ry arvioivat lasten määrän vähentyvän noin 30 % edellisvuodesta.

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden virasto, Interpedia ry ja Pelastakaa Lapset ry ovat neuvotelleet kansainvälisen adoptiopalvelun toimintaedellytysten turvaamisesta muuttuneessa tilanteessa. Yhteinen näkemys on, että adoptiotoiminnan sisällöllinen kehittäminen edellyttää resurssien ja osaamisen keskittämistä. Näin voidaan turvata adoptiota hakevien perheiden joustava ja asiantunteva palvelu sekä adoptioon tulevien lasten etu myös tulevaisuudessa. Kansainvälisen adoption kohdemaat edellyttävät nykyistä tiiviimpää yhteistyötä adoptiotoimijoiden kanssa, mikä myös puoltaa keskittämistä.



Kansainvälinen adoptiotoiminta on vahvasti järjestöjen toimintaa ja myös Suomessa järjestöt hoitavat jo nyt valtaosan kansainvälisestä adoptiotoiminnasta. Muuttuneessa tilanteessa on perusteltua pyrkiä turvaamaan adoptiotoimintaan erikoistuneiden vahvojen järjestöjen toimintaedellytykset. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan kansainvälisellä adoptiopalvelulla on nykyisin Viroa lukuun ottamatta samat kohdemaat kuin Interpedia ry:llä ja Pelastakaa Lapset ry:llä.

Nyt haettava jatkolupa ei velvoita Helsingin sosiaali- ja terveyslautakuntaa jatkamaan palvelun antamista koko lupakauden ajan. Tarkoitus onkin yhteistyössä Interpedia ry:n ja Pelastakaa Lapset ry:n kanssa valmistella vuoden 2016 aikana Helsingin sosiaali- ja terveysviraston kansainvälisen adoptiopalvelun luovutus näille järjestöille. Valmistelussa kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaana olevien adoptiohakijoiden palvelun ja kohdemaissa tehtävän yhteistyön jatkuvuuden sekä henkilöstön aseman turvaamiseen. Kaikki kaupungin nykyiset kansainvälisen adoption asiakkuudet hoidetaan huolellisesti loppuun asti.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Katja Niemelä, perheoikeudellisten asioiden päällikkö, puhelin: 310 43420  
katja.niemela(a)hel.fi